

Андрій Овчаров

Чистий код, код для клієнта та наші реалії в розробці сайтів.

Коли клієнт платить гроші за результат, він очікує не просто сайт, що "якось працює", а якісний продукт. А отже — ми, як розробники, маємо дотримуватися кількох простих, але принципових правил.

Працювати швидко — не значить «тяп-ляп»

Так, швидкість важлива. Але вона не має йти врозріз із якістю. Поспіх, незібраність чи недосвідченість — це те, що клієнт не повинен відчувати на власній шкірі.

Щоб розробляти ефективно, потрібно вдосконалювати свій технічний арсенал:

- ✓ вивчати нові технології,
- ✓ автоматизувати рутину,
- ✓ знати гарячі клавіші редактора,
- ✓ використовувати сніпети або створити власну бібліотеку шаблонів коду.

Ці навички не просто економлять час — вони звільняють життя. Ми ж не народились для того, щоб годинами вручну друкувати шматки коду, які можна винести в сніпет і викликати однією командою. Клієнту байдуже, як саме ти пишеш код — руками, голосом чи думками — йому важливий лише результат: сайт, що працює, виглядає добре і зданий вчасно.

Тож не варто витрачати години життя на те, що можна зробити за хвилини. Навчися команд, вивчи клавіші — і ти вже на коні, а не десь позаду з лопатою в коді.

Пиши код так, ніби після тебе прийде ще хтось

Чистий код — це не про "естетику для галочки". Це про повагу. До колег. До себе. До проєкту.

Так, клієнт, найімовірніше, ніколи не побачить твій код. Але якщо він:

- ✓ зрозумілий,
- ✓ структурований,
- ✓ логічний,

то з ним буде простіше працювати в майбутньому — підтримувати, розширювати, адаптувати до нових задач.

І головне — це розвиває тебе як розробника. Ти починаєш мислити системно, обираєш кращі підходи, тягнешся до сучасних фреймворків, пишеш не просто код, а рішення.

Спілкування — частина розробки

Розробник — не машина, яка просто видає код. Він — частина команди, навіть якщо працює соло. І дуже часто саме комунікація вирішує, чи буде клієнт задоволений.

- ✓ Уточнюй вимоги, не бійся ставити питання.
- ✓ Перевіряй, чи те, що ти робиш — справді те, чого хоче клієнт.
- ✓ Регулярно показуй проміжні результати, а не зникай на тиждень у «кодову медитацію».

Клієнт не розуміє HTML, CSS чи BEM. Але він відчуває, коли його слухають, коли про нього піклуються. І саме це створює довіру, яка іноді важливіша за технічну вправність.

Бо найкращий код нічого не вартий, якщо клієнт скаже: «Камон, це не те, що я просив».